

กระทู้ถามที่ ๑๘๙ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอรบแนวทางการแก้ไขปัญหาอัตราเด็กเกิดใหม่มีจำนวนน้อยลง

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

เนื่องจากปัจจุบันอัตราเด็กเกิดใหม่ในประเทศไทยมีจำนวนน้อยลงเป็นอย่างมาก ประกอบกับการที่ประชากรวัยทำงานมีแนวโน้มที่จะลดลงและประชากรวัยสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งอาจนำไปสู่ความจำเป็นในการเพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการและค่ารักษาพยาบาลมากขึ้น รายได้และการลงทุนของประเทศลดลง และนำไปสู่การสูญเสียความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงสาธารณสุข มีแผนแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ขอรบรายละเอียด

๒. กระทรวงสาธารณสุข มีข้อจำกัดในการป้องกันหรือแก้ปัญหาอัตราเด็กเกิดใหม่มีจำนวนน้อยลงหรือไม่ อย่างไร ขอรบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

รักชนก ศรีนอก

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๘๙ ร.

ของ นางสาวรักชนก ศรีนอก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กรุงเทพมหานคร
เรื่อง ขอรบแนวทางการแก้ไขปัญหาอัตราเด็กเกิดใหม่มีจำนวนน้อยลง

ข้าพเจ้า นายสันติ พร้อมพัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกียรตินี้ ดังนี้

คำถามที่ ๑ กระทรวงสาธารณสุข มีแผนแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ขอรบรายละเอียด

คำตอบ

กระทรวงสาธารณสุข ขอเรียนว่า ประเด็นปัญหาสถานการณ์เด็กเกิดใหม่มีจำนวนน้อยลงนั้น กระทรวงสาธารณสุขมีแผนในการเตรียมที่จะผลักดันให้ประเด็นส่งเสริมการมีบุตรเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ร่วมดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มจำนวนการเกิด รักษาอัตราเจริญพันธุ์รวมไม่ให้เกิดต่ำเร็วเกินไป สร้างมาตรการจูงใจในการมีบุตร บนพื้นฐานของสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ และบูรณาการการทำงานจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการมีบุตร โดยจะดำเนินการ ตามมาตรการ ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) สร้างสมดุลระหว่างการทำงานและการดูแลครอบครัว (๒) เพิ่มจำนวนและการเข้าถึงบริการสถานรับเลี้ยงเด็ก (๓) แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตร (๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าถึงบริการดูแลรักษาภาวะมีบุตรยาก และ (๕) ทบทุน ปรับปรุงเพิ่มเติม และแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการดูแลช่วยเหลือภาวะมีบุตรยาก โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ ในปี ๒๕๘๐ อัตราการเจริญพันธุ์รวม (TFR) ไม่น้อยกว่า ๑.๕

คำถามที่ ๒ กระทรวงสาธารณสุข มีข้อจำกัดในการป้องกันหรือแก้ปัญหาดังกล่าวหรือไม่ มีจำนวนน้อยลงหรือไม่ อย่างไร ขอรบรายละเอียด

คำตอบ กระทรวงสาธารณสุข ขอเรียนว่า ข้อจำกัดในการแก้ไขอัตราเด็กเกิดใหม่มีจำนวนน้อยลงนั้น เป็นข้อจำกัดที่พบเกิดจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อทัศนคติมีบุตรของประชากรไทย ดังนี้

๑. ข้อจำกัดจากปัจจัยภายนอก

๑.๑ นโยบายวางแผนครอบครัวของประเทศไทยในอดีต จากการรณรงค์ครอบครัวมีบุตรไม่เกิน ๒ คน ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์จำนวนประชากรที่ลดลงในปัจจุบัน ส่งผลต่อทัศนคติและความเชื่อถึงการมีบุตร ทำให้มีจำนวนการเกิดลดลงจนต่ำกว่าระดับทดแทนประชากร

๑.๒ สถานการณ์จำนวนหญิงวัยเจริญพันธุ์ลดลง เนื่องจากประเทศไทยมีแนวโน้มจำนวนการเกิดลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้จำนวนหญิงวัยเจริญพันธุ์ลดลงตามไปด้วย จากสถิติสาธารณสุข

จำนวนหญิงวัยเจริญพันธุ์ (อายุ ๑๕ - ๔๙ ปี) ของประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่องจากจำนวน ๑๘,๐๐๐,๐๐๐ คน ใน พ.ศ. ๒๕๕๕ ลดลงเหลือเพียงประมาณ ๑๖,๕๐๐,๐๐๐ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. ข้อจำกัดจากปัจจัยส่วนบุคคล

๒.๑ ทักษะคิดและความเชื่อเรื่องการมีคู่และการแต่งงานของไทยน้อยลง ซึ่งหากมีความพร้อมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา หน้าที่การงาน มักนิยมอยู่เป็นโสดและไม่แต่งงาน

๒.๒ คู่ที่แต่งงานมีความต้องการมีบุตรและจำนวนบุตรที่ต้องการลดลง เนื่องจากการมีบุตรมีผลกระทบต่อรูปแบบการใช้ชีวิตและการประกอบอาชีพ ส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นจากภาวะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และค่าครองชีพต่าง ๆ ที่สูงขึ้น

๒.๓ คู่ที่แต่งงานและต้องการมีบุตรประสบกับภาวะมีบุตรยากจากโรครางบางอย่างที่ทำให้เกิดภาวะมีบุตรยาก และจากสถานการณ์การแต่งงานที่ช้าลงหรือแต่งงานเมื่ออายุมาก ส่งผลให้โอกาสสำเร็จในการมีบุตรลดลงตามอายุที่เพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขได้มีแผนและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เกิดใหม่ มีจำนวนน้อยลง ภายใต้นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙) ว่าด้วยการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ ใน ๔ ข้อ คือ (๑) พัฒนากฎหมาย นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง (๒) พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขและสร้างการเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียม (๓) พัฒนาระบบการจัดสวัสดิการสังคม (๔) พัฒนาระบบสารสนเทศและการสื่อสารสังคม โดยกระทรวงสาธารณสุข กำหนดนโยบายด้านประชากรด้วยการรณรงค์ให้ครอบครัวที่มีความพร้อมมีบุตรครอบครัวละไม่น้อยกว่า ๒ คน โดยการมีบุตรนั้นจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ มีการวางแผน และมีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์ รวมถึงมีการช่วยเหลือคู่ที่ประสบภาวะมีบุตรยาก ให้เข้าถึงบริการได้เร็วขึ้น เพื่อให้การส่งเสริมการมีบุตรสามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ ประชาชนได้รับประโยชน์ตามสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์

อย่างไรก็ตามได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้มีภาวะมีบุตรยาก กำหนดให้การรักษาภาวะมีบุตรยาก และการผสมเทียม ยกเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทน (Surrogacy) เป็นบริการที่เข้าข่ายการให้สิทธิ (inclusion) บริการพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ การให้คำแนะนำปรึกษา หรือการตรวจพื้นฐาน